

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 454/2020-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. novembra 2020 v senáte zloženom z predsedu Martina Vernarského a zo sudcov Petra Straku a Roberta Šorla (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou JUDr. Petrou Hromádkovou, Széchenyiho 6, Štúrovo, pre namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Komárno v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Er 917/2005 a postupom súdneho exekútora [REDACTED] v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. EX 1582/2005 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I. Sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. novembra 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta

porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Komárno (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Er 917/2005 a postupom súdneho exekútora [REDAKOVANÉ] v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. EX 1582/2005. Okrem konštatovania porušenia jej práv sťažovateľka od každého z porušovateľov žiada finančné zadosťučinenie 3 000 €, teda spolu 6 000 €, a náhradu trov konania 375,24 €.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľke bola platobným rozkazom, ktorý sa stal vykonateľným ešte v roku 2005, proti obchodnej spoločnosti priznaná pohľadávka na zaplatenie sumy 1 716,09 € s príslušenstvom. Následne okresný súd súdnemu exekútorovi v roku 2006 vydal poverenie na vykonanie exekúcie. Dňa 15. júna 2020 bolo sťažovateľke doručené upovedomenie o skončení starej exekúcie, na základe ktorého exekútorovi uhradila trovy exekúcie v sume 42 €. Z výpisu z obchodného registra sťažovateľka zistila, že povinná obchodná spoločnosť je stále zapísaná v obchodnom registri. Porušenie svojich práv sťažovateľka vidí v tom, že exekučné konanie prebiehalo 15 rokov, no exekútor nič nevymohol.

3. Domnievala sa, že jej v konaní mohla vzniknúť škoda postupom súdneho exekútora, preto podala na okresnom súde sťažnosť, aby preskúmal postup exekútora a súdu. Sťažovateľka sa domnieva, že exekútor zmaril exekúciu, keď nezablokoval majetok obchodnej spoločnosti a nezisťoval jej platobnú schopnosť. Predsedníčka okresného súdu na jej sťažnosť uviedla, že ju považuje za nedôvodnú, keďže žiadne prietahy v konaní nezistila, a v časti voči súdnemu exekútorovi jej sťažnosť postúpila Slovenskej komore exekútorov, od ktorej sa sťažovateľka odpovede do podania ústavnej sťažnosti nedočkala.

4. Sťažovateľka namietané porušenie svojich práv vidí v tom, že počas celého konania nedostala od exekútora a ani zo súdu žiadne oznámenie. Súd sa nezaujímal o postup exekútora a počas pätnástich rokov bol vo veci vykonaný len nepatrný počet úkonov. Sťažovateľka exekútorovi osobitne vytkla, že nepodal podnet obchodnému registru z dôvodu, že povinný neukladal do zbierky listín riadnu účtovnú závierku. Ďalej mu vytkla,

že už skôr mohol konanie zastaviť z dôvodu nemajetnosti povinného. Priet'ahy v konaní jej spôsobili stratu právnej istoty, ale aj nárast pohľadávky, a teda potenciálnej škody.

5. Sťažovateľka tvrdí, že exekučný súd a komora exekútorov sa nemôžu jej ujmou zaoberať pre nedostatok právomoci. Z toho odvodzuje právomoc ústavného súdu a žiada finančné zadosťučinenie vo výške vzniknutej škody, ktorá spočíva v tom, že jej pohľadávka s príslušenstvom – spolu približne 6 000 € nebola vymožená.

II. Relevantná právna úprava

6. Podľa čl. 127 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom.

7. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

8. Podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, ktorý je neprípustný.

10. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

III. Predbežné prerokovanie návrhu

11. Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov sa naplňa na orgáne, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadne svojich práv (II. ÚS 26/95, I. ÚS 10/98, I. ÚS 89/99, IV. ÚS 70/02). Podstata exekučného konania je však odlišná. Konanie nesmeruje k odstráneniu právnej neistoty právoplatným rozhodnutím súdu, ale k vymoženiu pohľadávky. Štát túto činnosť zabezpečuje prostredníctvom exekútorov, ktorí sú štátom určenými a splnomocnenými osobami na vykonávanie núteného výkonu exekučných titulov.

12. Postavenie okresného súdu vo vzťahu k vykonávaniu kontroly nad exekúciou sa obmedzuje len na rozhodovanie o čiastkových návrhoch účastníkov exekučného konania tak, ako sú presne vymedzené v jednotlivých ustanoveniach Exekučného poriadku. V prípade sťažovateľky je zrejmé, že okresný súd ešte v roku 2006 vyhovel jej návrhu na vykonanie exekúcie a poveril ňou vybratého exekútora na vykonanie exekúcie. Žiadne ďalšie návrhy sťažovateľky, o ktorých by bol okresný súd povinný rozhodnúť, z obsahu jej ústavnej sťažnosti nevyplývajú. Sťažovateľka sa nesprávne domnieva, že okresný súd mal vykonávať kontrolu exekučnej činnosti. Kontrola činnosti súdneho exekútora a jeho zodpovednosť vo vzťahu k účastníkom exekučného konania a tretím subjektom je predmetom osobitných konštrukcií, ktoré sú uvedené v jednotlivých ustanoveniach Exekučného poriadku. V týchto mechanizmoch však okresný súd nemá žiadne osobitné právomoci, keďže koná len o jednotlivých návrhoch účastníkov exekučného konania. Medzi nepochybne dlhým časovým obdobím, v ktorom neúspešne prebiehala exekúcia, a činnosťou okresného súdu nie je žiaden súvis. Preto sú tvrdenia sťažovateľky vo vzťahu k porušeniu jej ústavného práva okresným súdom zjavne neopodstatnené a v tejto časti ich treba podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnuť.

13. K tomu treba uviesť, že voľba súdneho exekútora počas trvania exekučného konania, ktoré bolo začaté na návrh sťažovateľky, bolo vecou jej rozhodnutia. Sťažovateľka si exekútora vybrala pri začatí exekučného konania (§ 29 Exekučného poriadku) a počas celého roky trvajúceho exekučného konania mohla podať návrh na jeho zmenu

(§ 44 ods. 10 Exekučného poriadku). Ak nebola spokojná s výkonom exekučnej činnosti, mohla podať sťažnosť na exekútora podľa § 218a Exekučného poriadku. Kontrolu nad činnosťou exekútora nevykonáva okresný súd, ale iné orgány, predovšetkým Slovenská komora exekútorov a Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

14. Nemožno vylúčiť situáciu, že súdny exekútor pri výkone svojej činnosti nesprávnym postupom vrátane vlastnej nečinnosti spôsobí ktorémukoľvek účastníkovi exekučného konania alebo aj tretej osobe škodu. Pred poslednou veľkou novelizáciou Exekučného poriadku, ktorá bola vykonaná zákonom č. 2/2017 Z. z., platil § 33 ods. 1 Exekučného poriadku, podľa ktorého ak zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) neustanovuje inak, exekútor zodpovedá za škodu tomu, komu ju spôsobil on alebo jeho zamestnanec v súvislosti s činnosťou podľa Exekučného poriadku. Podľa § 4 ods. 1 písm. a) bodu 3 zákona č. 514/2003 Z. z. vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu. Z týchto ustanovení pred novelizáciou Exekučného poriadku teda možno dospieť k záveru, že v prípade, ak exekútor svojou nečinnosťou spôsobil škodu, bolo možné si ju uplatniť podľa ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z.

15. Po poslednej veľkej novelizácii Exekučného poriadku podľa § 31 tohto predpisu platí, že exekútor zodpovedá za škodu, ktorú spôsobí v súvislosti s výkonom činnosti. Na zodpovednosť exekútora sa vzťahujú ustanovenia Občianskeho zákonníka. Exekútor sa zbaví zodpovednosti, ak preukáže, že postupoval s odbornou starostlivosťou. Náhradu škody, za ktorej vznik zodpovedá exekútor podľa tohto zákona a ktorú má podľa poisťovej zmluvy platiť poisťovateľ, uhrádza poisťovateľ priamo poškodenému. Poškodený má právo uplatniť nárok na náhradu tejto škody priamo od poisťovateľa; na tento účel mu komora na jeho žiadosť poskytne potrebné údaje. Štát zodpovedá za škodu spôsobenú exekútorom, len ak ju nebolo možné uspokojiť z majetku poisťovateľa alebo exekútora.

16. Z uvedených ustanovení je zřejmé, že zodpovednosť súdneho exekútora nie je len v rovine možného vyvedenia disciplinárnej zodpovednosti, ale aj v rovine zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci či občianskoprávnej zodpovednosti tak, ako ju v súčasnosti upravuje § 31 Exekučného poriadku v spojení s ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Možnosť uplatnenia škody voči exekútorovi v dôsledku porušenia jeho povinností treba považovať za právny prostriedok, ktorý zákon sťažovateľke priznáva na účel kompenzácie prípadných negatívnych dôsledkov porušenia jej základných práv a slobôd, resp. na odstránenie následkov, ktoré jej podľa jej tvrdení boli spôsobené nečinnosťou exekútora.

17. Napokon treba uviesť, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Preto je rozhodujúce zistenie neodôvodnených prieťahov predovšetkým v čase podania sťažnosti. Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (I. ÚS 126/2019). Sťažovateľke bolo ešte 15. júna 2020 doručené upovedomenie o skončení starej exekúcie, pričom sťažnosť podala 12. novembra 2020. Preto je jej ústavná sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde zjavne neopodstatnená.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. novembra 2020

Martin Vernarský
predseda senátu